

3 דוקטורנטים

ישראלים בפאריס

משוחחים על

יחסם לארץ,

האנטישמיות

בצרפת

ועל שהייתם

הארוכה בחו"ל

החלום הציוני שאף להתנתק מהגלות ולבנות יהודי חדש. מה שיצא זה יהודי בעל ערכים אמריקאיים, הקשורים לחברה של זוללים ושובעים. מזה נשאר רק חרא." מתוודה רפי גולדווסר, שחקן ישראלי ודוקטורנט לתיאטרון הלומד באוניברסיטת סורבון שבפאריס. "בטח שאני רוצה לחזור לארץ." הוא מוסיף בהגיגות, "זה דבר שקיים בתוך הבטן. זה לא דבר הגיוני. אם אמא שלך זונה בפיגאל, היא זונה, אבל היא בכל זאת אמא שלך."

לישראלי אחר, עופר ביגדר, דוקטורנט לפילוסופיה המתגורר אף הוא בפאריס, דעה נחרצת: "אני ישראלי! נולדתי בי ארץ, חייתי שם 24 שנים וזה מספיק."

הצדפתי מפרוץ בין יהודי לישראלי. הצדפתים הם אנטישמים לא קטנים ביומנוציה"

להיות ישראלי ולהרגיש שייכות לארץ, אלה הם שני דברים שונים."

ואילו בני קרוצ'י, המתמחה ביחסים בינלאומים בעירייה האורות, שופך אור אחר על ישיבתו בנכר: "אני יהודי מסורתי, לא דתי. תחושת הישראליות שלי חזקה מהתחושה הדתית. אני חייב להודות שתהי"ו שה זו התחזקה אצלי מאוד מאז שהייתי בפאריס. בכל המגעים שאני מקיים עם עמיתי ללימודים סובבים נושאי הוויכוח המרכזיים סביב בעיותיה של מדינת ישראל במזרח התיכון ובעולם. להיות כל הזמן תחת ביקורת צולבת, ברמה אקדמית גבוהה, הופך אותי ליותר קנאי משהייתי לבעיה הישראלית."

רפי, עופר ובני השוקדים בימים אלה על עבודת הדוקטורט שלהם בפאריס, קיבלו מילגות השתלמות מטעם שגרירות צרפת בישראל. חלוקת המילגות מתאפשרת בתוקף הסכמי תרבות בין ישראל לצרפת, הכוללים גם חילופי סטודנטים ומרצים בדרג אקדמאי גבוה העושים את שנת השבתון שלהם במדינות זרות.

שורשים באוויר

רפי בן ה-33 עלה ארצה מארגנטינה בהיותו בן 16, והצטרף להוריו שהתיי גוררו בקיבוץ חקוק שבגליל. הסיבה העיקרית לעלייתם ארצה היתה האנטישמיות הפעילה בארגנטינה.

חוזר הפיצאה

בפאריס

או לביים עוד הצגה, אך בפרופורציה למה שאני יכול ללמוד בפאריס זאת תהיה. במידה מסוימת, עצירה במקום. פאריס מלאה — אין לזה סוף. מי שחי בה לוקח את המטרו ויורד במונטרטר, בנוטרדם, בלובר וזה ניכנס לאדם, אין מה לעשות.

"ההודמנות לעשות דוקטורט היא הודמנות לעבור תקופה של הירהור ועיכול. פה, למשל, אני לוקח לעצמי את הזמן להתעסק בדברים שלא ייצא לי מהם כלום. דברים שלא הייתי מעז לספר לאימי, כי היא היתה אומרת שזה שטויות — אין בהם תכלית. לדוגמה, התחלתי להתעניין כאן ביהדות. למה זה קרה? כי כשאתה נמצא לא במקומך, כשאין לך אדמה מתחת לרגליים, אתה צריך לפחות שורשים בי אוויר. ביהדות אומרים שלכל נשמה יש שורש, צריך רק להיות מודע לו."

לדברי רפי מפרוץ הצדפתי הפרדה ברורה בין ישראלי ליהודי. הישראלי בעיניו הוא יצור לוחם, מין גיימס בונדר, אין הוא יהודי, כי אם בן אומה. "אני חושש שהצדפתים הם אנטישמים לא קטנים ביומנוציה. הם ככלל שונאים זרים, ונדמה לי שאנחנו לא רחוקים מהתעוררות אנטישמית פעילה. באופן אישי קשה לי לקבל את ההפרדה בין יהודי לישראלי, וכשאני מבחין בסיסמה אנטישמית על קירות המטרו אני מרגיש שזה מתקיף אותי בצורה ישירה. בחוץ נהיים רגישים לגבי הנקודה הזאת. בארץ אנחנו ככל הגויים, ובצד היתרון הזה יש גם ביזבוז עצום. זה חבל!"

מחנק של נורמות

בני קרוצ'י, לעומתו, מקבל לחלוטין את ההפרדה בין ישראלי ויהודי בצרפת. למרות היותו מסורתי, "קודם כל אני ישראלי. זה אומר הכל. זה הלאום, העם והדגל שלי."

כמתמחה בנושא השפעת הנפט על יחסי החוץ של מדינה, גורס בני שמדיניות החוץ של צרפת מוכתבת על-ידי גורמים כלכליים ואסטרטגיים, ואין כל קשר בינה

קינן. "לא נשארתי תקוע בפנים." הוא מתנשם לרווחה.

תפקידים לא חסרו. במשך עשר שנות עבודתו בתיאטרון הישראלי עבד ללא הפסקה ברוב התיאטראות המימסדיים. וכשפוטרו, לפני כחמש שנים, מהבימה, חשב שעולמו מתמוטט עליו. "זו היתה בעצם יד ההשגחה שגרמה משבר קטן שהשתלם במרוצת הימים." הוא מסביר בפאריס, הפעם אחרי שקיבל מילגה ללימודים הצרפתיים וקיבלתי מילגת השתלמות בתיאטרון בבית הספר של ג'ק לוקו בפאריס. כשחזרתי ארצה מקץ שנתיים התקבלתי להפתעתי הרבה, בפתחות ובהתעניינות מצד אנשי המיקצוע."

רפי נקרא לשחק את סמאל השטן ב"מנשה נורא לדני הורוביץ ויעקב רז בחאן הירושלמי. כעבור שנה מצא עצמו שוב בפאריס, הפעם אחרי שקיבל מילגה ללימודים עיוניים. "היה לי טוב בארץ." הוא מגלה. "היתה זו שנה פוריה מאוד, אלא שהרגשתי שאני יכול לעשות עוד תפקיד,

רפי גולדווסר שחקן ישראלי (ראה עבודת הדוקטורט שלו בתיאטרון באוניברסיטת סורבון אשר בפאריס. על ישראל אומר רפי גולדווסר: "אם אמא שלך היא זונה, היא בכל זאת אמא שלך."

"תיאטרון נשמתי עוד בינקותי." מספר רפי, "אבי היה שחקן מכובד ביידיש פולקסתיאטר בארגנטינה. שהיה תיאטרון בעל נטייה שמאלנית." מן הסתם נשם את נשמתו השמאלנית בעודו בעריסה, וכשר גדל היה מן הפעילים בתא הסטודנטים של מפ"ם באוניברסיטה. אך מעורבותו הפעילה במפ"ם נתרופפה, עוד כשהיתה

"כשאני רואה טימה, אנטישמית במטרו אני מרגיש שזה מתקיף אותי בצורה ישירה"

בקואליציה, והיום כמעט שלא ניתן לתאר אותו כחיה פוליטית. משסיים את לימודיו בהיסטוריה ובתיאטרון נחטף לתיאטרון אוהל וזכה לסגור אותו בהצגה משהו לא נורמלי מאת עמוס